

13.6.2023

Utkast till temaområden och prioritering för strategisk forskning 2024

Rådet för strategisk forskning (RSF) vid Finlands Akademi föreslår till statsrådet två teman för de sexåriga strategiska forskningsprogram som inleds 2024. RSF har dessutom berett en övergripande prioritering för båda programmen.

Temaförslag:

Vatten för välfärd, säkerhet och fred

Växelverkan mellan migration, arbete och välfärd i framtidens Finland

Prioritering:

Demokrati

Tema 1:

Vatten för välfärd, säkerhet och fred

Forskningen inom detta tema fokuserar på vatten och vattenresurser som en samhällsfråga på nationell och global nivå. Vatten är en väsentlig del av välfärden, försörjningstryggheten och den hållbara utvecklingen, oavsett om det rör sig om ytvatten, grundvatten, inlandsvatten eller hav. Vattenresurser och vattenvägar är på många sätt avgörande för hur samhällen fungerar. Vatten och vattensystem har också en stark kulturell betydelse och ett stort kulturellt värde. Finland har stor expertis på vattenområdet, vilket ger en solid grund för utveckling av nya vattenrelaterade lösningar. Vatten är en kritisk resurs i världen, och vattenförvaltning orsakar spänningar och till och med konflikter. Klimatförändringen, förlusten av biologisk mångfald och demografin bidrar också till att utmana den internationella vattendiplomatin och vattenpolitiken. Hur kan man främja hållbar vattenförvaltning i situationer där det uppstår konkurrens om vattenresurser? Hur kan man trygga och stärka vattenförsörjningen inför hot som gäller både kvantitet och kvalitet?

Forskningen inom detta tema bygger upp en bred förståelse om och expertis för att trygga vattenförsörjningen och främja en hållbar vattenanvändning i Finland och internationellt. En god och rättvis förvaltning av vattenresurser och vattendrag är en förutsättning för ett välfärdssamhälle. Vatten och vattenresurser utsätts för tryck från olika sektorer, bland annat industri, jordbruk, transport, turism och energi. En stor del av Finlands vattenförbrukning styrs indirekt utanför landets gränser. En fler- och tvärvetenskaplig infallsvinkel är nödvändig för att på ett systemiskt sätt ta itu med de ekologiska, sociala, ekonomiska, kulturella och tekniska frågor som rör vattensäkerheten. Enskilda forskningsprojekt kan behandla frågor på nationell nivå eller i ett transnationellt sammanhang. Forskningen inom detta tema kan inriktas på frågor som ansvarsfull förvaltning av vattenresurser, -infrastruktur eller -ekosystem, eller på att stärka vattendiplomatin och förebygga vattenrelaterade kriser och konflikter. Vattenteknologi och digitalisering kan bidra till att skapa nya möjligheter inom vattensäkerhet, vattenförvaltning, försörjning och affärsverksamhet samt stödja biologisk mångfald och koldioxidneutral vattenanvändning.

Forskningen inom temat bör stärka förmågan att fatta långsiktiga beslut och förutse utmaningar och möjligheter i samband med vattenförvaltning och vattenförsörjning. Öppenhet och delaktighet i

beslutsfattandet, liksom generationsöverskridande tillvägagångssätt, är avgörande för god vattenförvaltning.

Tema 2:

Växelverkan mellan migration, arbete och välfärd i framtidens Finland

Den framtida utvecklingen av välfärdssamhället, ekonomin och arbetslivet i Finland kräver mångsidig kompetens och ett tillräckligt antal kunniga personer. För att upprätthålla välståndet krävs ett antal människor i arbetsför ålder som inte kan uppnås utan arbetskraftsmigration, om den nuvarande demografiska trenden fortsätter. På individnivå är de vanligaste orsakerna till migration arbete, familj och studier, men både människors skäl till att flytta och de utmaningar de kan ställas inför när de ska integreras och bygga upp ett bra liv är komplexa. Storskalig migration påverkar också samhället. Arbetslivet och arbetsmarknaden förändras också. Vissa sektorer lider av en kronisk brist på arbetskraft, medan andra förändras på ett mer grundläggande sätt. Dessa förändringar utmanar migrations- och arbetsmarknadspolitiken, utbildningssystemen, social- och hälsovården och andra institutioner, samtidigt som de också öppnar nya möjligheter. Forskningen inom temat ska fokuseras på migration och arbetslivet i det framtida välfärdssamhället. Hur kan man främja arbetskraftsmigration på ett hållbart och etiskt sätt? Hur kan man stödja olika integrationsvägar hos de personer som migrerar till Finland på grund av arbete, studier, familjeorsaker eller skyddsbehov?

Forskningen inom temat kommer att utnyttja flervetenskapliga metoder för att bygga upp en bred kunskapsbas och expertis för att stödja hållbar migration och för att utforska nya forskningsbaserade lösningar på utmaningar och möjligheter i anslutning till migration. Forskningen kring olika interaktioner är viktig för att bidra till samhällets utveckling. Internationella jämförelser ger perspektiv på många av de aktuella frågorna. Forskningsprojekten inom temat kan gälla områden som arbete, välbefinnande och färdigheter, institutionsuppbyggnad, stärkt social och lokal delaktighet och förebyggande av segregation. Andra relevanta frågor är utvecklingen av strukturer och tjänster för att stödja arbetslivets och näringslivets behov, digitalisering och teknik, språk- och kulturfrågor samt familjers och samhällets roller. En tvärvetenskaplig och interaktiv infallsvinkel och samarbete med olika intressenter är avgörande när man på ett systemiskt sätt tar itu med de sociala, samhälleliga och kulturella frågorna i samband med migration.

Forskningen inom temat bör stärka förmågan att fatta långsiktiga beslut och förutse utmaningar och möjligheter i samband med migration. Främjandet av social delaktighet, öppenhet och likabehandling är avgörande för integrationen av migranter och för arbetslivets och välfärdssamhällets framtid.

Övergripande prioritering: Demokrati

Demokrati är ett fokusområde som genomsyrar 2024 års program för strategisk forskning. Demokrati som bygger på likabehandling och delaktighet är grunden för ett välfärdssamhälle. Framtida generationer kan också ses som intressenter när beslut om framtiden fattas. Demokratin utmanas av olika nationella och internationella förändringar, kriser och konflikter. Å andra sidan är de demokratiska samhällenas öppenhet och anpassningsförmåga samt förtroendet viktiga styrkor inför förändringar. Forskningen i de strategiska forskningsprogrammen för 2024 bör inom det valda forskningsområdet behandla nyckelfrågor som rör demokrati.